

Na osnovu člana 99. stav 4. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02), člana 6. stav 1. Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usklađenosti ("Službeni glasnik BiH", broj 45/04 i člana 2. Uputstva o načinu izrade i postupku donošenja tehničkih propisa ("Službeni glasnik BiH", broj 35/06), na prijedlog Komiteta za tehničke propise Bosne i Hercegovine, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa donosi

N A R E D B U

O NEAUTOMATSKIM VAGAMA

Član 1. **(Predmet)**

Naredbom o neautomatskim vagama (u daljnjem tekstu: Naredba) se propisuju mjeriteljski i tehnički zahtjevi koje moraju ispuniti neautomatske vage (u daljnjem tekstu: vage) koje se stavljaju na tržište i/ili u upotrebu, postupci ocjenjivanja usklađenosti, te nadzor nad ispunjavanjem propisanih zahtjeva.

Član 2. **(Definicije)**

U smislu ove Naredbe primjenjuju se slijedeće definicije:

- a) »vaga« je mjerni instrument koji služi za određivanje mase nekog tijela usljed djelovanja gravitacije na to tijelo. Vaga može služiti i za određivanje drugih veličina, količina, parametara ili karakteristika koje se odnose na masu;
- b) »neautomatska vaga« je vaga koja zahtijeva učešće rukovatelja tokom vaganja;
- c) »BAS standard« je bosanskohercegovački standard kojim se preuzima harmonizirani evropski standard.
- d) „imenovani organ za ocjenjivanje usklađenosti“ (u daljnjem tekstu: imenovani organ) je organ za ocjenjivanje usklađenosti koji imenuje Institut za mjeriteljstvo BiH (u daljnjem tekstu: Institut). Imenovati se mogu certifikacijski organi, inspekcijski (kontrolni) organi, laboratorije ili drugi organi;
- (e) „prijavljeni organ“ je imenovani organ za ocjenjivanje usklađenosti koji Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) prijavljuje Evropskoj komisiji za obavljanje postupaka ocjenjivanja usklađenosti i koji je Evropska komisija objavila u Službenom glasniku Evropske komisije i dodijelila mu odgovarajući identifikacijski broj.

Član 3. **(Upotreba vaga)**

U smislu odredbi ove Naredbe razlikuju se dvije kategorije upotrebe vaga:

a) Prva kategorija upotrebe odnosi se na:

- 1) određivanje mase u komercijalnim transakcijama;
- 2) određivanje mase radi obračuna cestarine, carine, poreza, premije, kazne, naknade, odštete ili slične vrste plaćanja;
- 3) određivanje mase radi primjene zakona ili propisa ili davanje stručnog mišljenja u toku sudskog postupka;
- 4) određivanje mase u medicinskoj praksi odnosno vaganje pacijenata u svrhu pregleda, dijagnoze i liječenja;
- 5) određivanje mase za pripremu lijekova po receptu u apotekama i određivanje mase u analizama koje se vrše u medicinskim i farmaceutskim laboratorijama;
- 6) određivanje cijena na osnovu mase u svrhu direktne javne prodaje, kao i pripremanja pretpakiranih proizvoda;

b) Druga kategorija upotrebe odnosi se na sve druge primjene izuzev onih koje su navedene u tački a) ovog člana.

Član 4. **(Stavljanje na tržište i u upotrebu)**

(1) Vage se mogu staviti na tržište samo ako ispunjavaju zahtjeve iz ove Naredbe.

(2) Vage se smiju staviti u upotrebu za namjene iz člana 3. tačka a) samo ako ispunjavaju zahtjeve iz ove Naredbe, te ako imaju znak usklađenosti utvrđen u članu 11. ove Naredbe.

Član 5. **(Osnovni zahtjevi)**

(1) Vage koje se upotrebljavaju u skladu s članom 3. tačka a) moraju ispunjavati osnovne zahtjeve iz Aneksa I. ove Naredbe.

(2) Ako vaga sadrži ili je priključena na uređaje, koji se ne koriste za namjene iz člana 3. tačka a), takvi uređaji ne podliježu osnovnim zahtjevima iz Aneksa I. ove Naredbe.

Član 6. **(Slobodan promet)**

(1) Ne smije se ometati stavljanje na tržište vaga koje ispunjavaju zahtjeve iz ove Naredbe.

(2) Ne smije se ometati stavljanje u upotrebu vaga za namjene iz člana 3. tačka a) koje ispunjavaju zahtjeve iz ove Naredbe.

Član 7. (Pretpostavka usklađenosti)

(1) Pretpostavlja se da vage koje su izrađene u skladu s bosanskohercegovačkim standardima, kojima se preuzimaju harmonizirani evropski standardi (u daljnjem tekstu: BAS standardi), ispunjavaju osnovne zahtjeve iz Aneksa I. ove Naredbe.

(2) Listu standarda iz stava (1) ovog člana objavljuje Ministarstvo u “Službenom glasniku BiH”.

Član 8. (Zaštitna klauzula)

(1) Ako nadležni inspekcijski organi Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i entitetske institucije za mjeriteljstvo (u daljnjem tekstu: nadležni organi) utvrde da vaga, koja ima znak usklađenosti iz Aneksa II. tačke 2., 3. i 4, ne ispunjava zahtjeve iz ove Naredbe, a u slučaju kada je pravilno postavljena i upotrebljava se za predviđenu namjenu, oni poduzimaju sve potrebne mjere i radnje za povlačenje takve vage s tržišta, zabranjuju ili ograničavaju njeno stavljanje na tržište i/ili u upotrebu.

(2) Ako vaga koja ne ispunjava zahtjeve iz ove Naredbe nosi znak usklađenosti, nadležni organi poduzimaju potrebne mjere i radnje protiv pravnog ili fizičkog lica koje je neosnovano postavilo znak usklađenosti.

(3) Nadležni organi obavještavaju Agenciju za nadzor nad tržištem BiH (u daljnjem tekstu: Agencija) i Institut o poduzetim mjerama i radnjama iz stavova (1) i (2) ovog člana, navodeći razloge za donošenje takvih mjera i posebno da li je neusklađenost posljedica:

a) neispunjavanja osnovnih zahtjeva iz člana 5., kada vaga nije u skladu sa standardima iz člana 7. (1);

b) nepravilne primjene standarda iz člana 7. (1);

c) nedostataka u standardima iz člana 7. (1) ove Naredbe.

(4) Agencija obavještava Ministarstvo o poduzetim mjerama i radnjama iz stavova (1) i (2) ovog člana.

(5) Ministarstvo obavještava države i međunarodne organizacije s kojima je Bosna i Hercegovina zaključila bilateralne i multilateralne ugovore kojima je stvorena obaveza obavještavanja o poduzetim mjerama i radnjama iz stavova (1) i (2) ovog člana.

Član 9. (Ocjenjivanje usklađenosti)

(1) Usklađenost vaga s osnovnim zahtjevima iz Aneksa I. ove Naredbe se može potvrditi provođenjem jednog od slijedećih postupaka koje izabere podnositelj zahtjeva:

a) ispitivanje tipa prema Aneksu II. tačka 1. kojeg prati: izjava o usklađenosti tipa (garancija kvaliteta proizvodnje) iz Aneksa II. tačka 2., ili verifikacija iz Aneksa II. tačka 3.

b) pojedinačna verifikacija prema Aneksu II. tačka 4. ove Naredbe.

(2) Ispitivanje tipa iz stava (1) tačka a) ovog člana nije obavezno za vage koje ne koriste elektronske uređaje i vage čiji uređaji za mjerenje tereta ne koriste oprugu za uravnoteženje tereta.

(3) Dokumenti i prepiske koji se odnose na postupke iz stava (1) ovog člana moraju biti na jednom od službenih jezika Bosne i Hercegovine ili na jeziku koji je prihvatio imenovani organ.

(4) Ako su vage predmet drugih propisa koji obuhvataju druge aspekte, a koji također predviđaju postavljanje znaka usklađenosti, taj znak pokazuje da se za te vage smatra da ispunjavaju i odredbe tih drugih propisa.

(5) Ako jedan ili više propisa iz stava (4) ovog člana dopušta proizvođaču da za vrijeme prijelaznog perioda bira koja će rješenja primijeniti, znak usklađenosti označava usklađenost samo s propisima koje je primijenio proizvođač. U tom slučaju detalji o primijenjenim propisima, koji su objavljeni u „Službenom glasniku BiH“, moraju biti navedeni u dokumentima, obavijestima ili uputama koje zahtijevaju ti propisi i koji se prilažu uz vage.

Član 10. (Imenovani organi)

(1) Direktor Instituta u skladu s članom 22. Zakonom o mjeriteljstvu/metrologiji BiH („Službeni glasnik BiH”, br. 19/01), imenuje organe za ocjenjivanje usklađenosti koji provode postupke iz člana 9. ove Naredbe, zajedno s posebnim zadacima za koje su ti organi imenovani i o tome obavještava Ministarstvo.

(2) Pri ocjenjivanju organa iz stava (1) ovog člana primjenjuju se kriteriji navedeni u Aneksu V. ove Naredbe.

(3) Za organe koji ispunjavaju kriterije za ocjenjivanje navedene u odgovarajućim BAS standardima pretpostavlja se da ispunjavaju kriterije utvrđene u Aneksu V. ove Naredbe.

(4) Ministarstvo dodjeljuje identifikacijske brojeve imenovanim organima iz stava (1) ovog člana i objavljuje listu imenovanih organa u „Službenom glasniku BiH“.

(5) Direktor Instituta stavlja van snage rješenje o imenovanju ukoliko utvrdi da organ više ne ispunjava kriterije iz Aneksa V. ove Naredbe. Obavijest o povlačenju imenovanja organa dostavlja Ministarstvu, koje ga objavljuje u „Službenom glasniku BiH“.

Član 11. (Znak usklađenosti)

(1) Znak usklađenosti i obavezni dodatni podaci propisani u Aneksu IV. tačka 1. ove Naredbe, postavljaju se u jasno vidljivom, čitljivom i neizbrisivom obliku na vage za koje je utvrđena usklađenost.

(2) Natpisi propisani u Aneksu IV. tačka 2. ove Naredbe se postavljaju u jasno vidljivom, čitljivom

i neizbrisivom obliku na sve ostale vage.

(3) Zabranjuje se postavljanje oznaka na vage koje mogu obmanuti treća lica u pogledu značenja i oblika znaka usklađenosti.

(4) Dozvoljeno je postavljanje drugih oznaka na vage, pod uslovom da se time ne smanjuje vidljivost i čitljivost znaka usklađenosti.

Član 12. (Mjere i radnje nadležnih organa)

Ne dovodeći u pitanje član 8. ove Naredbe:

- (a) ako nadležni organi utvrde da je znak usklađenosti nepropisno postavljen, proizvođač ili njegov ovlašteni zastupnik sa sjedištem u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: ovlašteni zastupnik) su obavezni da usklade vagu s odredbama koje se odnose na znak usklađenosti i postupe po nalogu nadležnog organa.
- (b) ako proizvođač ili njegov ovlašteni zastupnik ne postupi u skladu s tačkom a) ovog člana, nadležni organ mora poduzeti sve odgovarajuće mjere i radnje da ograniči ili zabrani stavljanje na tržište vage ili osigura njeno povlačenje s tržišta u skladu s postupcima navedenim u članu 8. ove Naredbe.

Član 13. (Oznaka ograničavanja upotrebe uređaja)

- (1) Ako vaga, koja se upotrebljava u skladu s članom 3. tačka a) ove Naredbe, uključuje ili je povezana s uređajima koji nisu predmet ocjenjivanja usklađenosti iz člana 9. ove Naredbe, svaki od tih uređaja mora imati oznaku koja ograničava njenu upotrebu.
- (2) Oznaka iz stava 1. ovog člana se sastoji od velikog slova »M« odštampanog u crnoj boji na crvenoj četvrtastoj pozadini veličine najmanje 25 mm x 25 mm, sa dvije ukrštene dijagonale koje čine krst. Takva oznaka se mora postaviti na uređaje u jasno vidljivom i neizbrisivom obliku.

Član 14. (Kontinuirano ispunjavanje zahtjeva)

Vage, koje imaju znak usklađenosti u skladu sa zahtjevima ove Naredbe, moraju i dalje ispunjavati te zahtjeve tokom upotrebe.

Član 15. (Pravna zaštita)

Svaka odluka donesena u skladu s ovom Naredbom, kojom se zabranjuje ili ograničava stavljanje na tržište i/ili u upotrebu vaga ili se povlači s tržišta vaga, mora biti obrazložena i sadržavati pouku o pravnim lijekovima u skladu s važećim propisima Bosne i Hercegovine.

Prijelazne i završne odredbe

Član 16. (Prestanak primjene ranijih propisa)

(1) Danom početka primjene ove Naredbe prestaje se primjenjivati Pravilnik o metrološkim uslovima za mjerila mase – vage sa neautomatskim funkcioniranjem klase tačnosti I, II, III, IIII („Službeni list SFRJ“, br. 4/1987).

(2) Vage koje imaju odobrenje tipa mjerila smiju se stavljati u upotrebu do isteka važenja Certifikata o odobrenju tipa mjerila.

Član 17. (Ovlaštenja za certificiranje i ispitivanje)

(1) Ovlaštenja za certificiranja i ispitivanja, izdata na osnovu propisa koji su važili do stupanja na snagu ove Naredbe, ostaju na snazi do objave u «Službenom glasniku BiH» liste imenovanih organa prema odredbama ove Naredbe, a najkasnije do početka primjene ove Naredbe.

(2) Nadzor nad radom organa iz stava (1) ovog člana provodi Institut.

(3) Dokumenti o usklađenosti i oznake usklađenosti izdati u inostranstvu važe u Bosni i Hercegovini ako ispunjavaju odredbe člana 13. Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usklađenosti.

Član 18. (Primjena znaka usklađenosti)

(1) Do pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji ili stupanja na snagu sporazuma o ocjenjivanju usklađenosti i prihvatanju industrijskih proizvoda između Evropske unije i Bosne i Hercegovine, kao znak usklađenosti koristi se “C” znak usklađenosti, oblika i proporcija propisanih u Aneksu VI. ove Naredbe.

(2) Nakon pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji ili stupanja na snagu sporazuma o ocjenjivanju usklađenosti i prihvatanju industrijskih proizvoda između Evropske unije i Bosne i Hercegovine, kao znak usklađenosti koristi se evropski znak usklađenosti “CE”, oblika i proporcija propisanih u Aneksu VI. a. ove Naredbe.

(3) Nakon pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji ili stupanja na snagu sporazuma o ocjenjivanju usklađenosti i prihvatanju industrijskih proizvoda između Evropske unije i Bosne i Hercegovine, u ovoj Naredbi i odgovarajućim Aneksima se umjesto “izjava o usklađenosti” koristi “EZ izjava o usklađenosti”, umjesto “ispitivanje tipa” koristi “EZ ispitivanje tipa”, umjesto «nadzor» koristi «EZ nadzor» umjesto «verifikacija» koristi «EZ verifikacija», umjesto «pojedinačna verifikacija» koristi «EZ pojedinačna verifikacija», umjesto «certifikat o odobrenju tipa» koristi «EZ certifikat o odobrenju tipa».

4) Nakon pristupanja Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji ili stupanja na snagu sporazuma o ocjenjivanju usklađenosti i prihvatanju industrijskih proizvoda između Evropske unije i Bosne i Hercegovine, ocjenjivanje usklađenosti mogu izvršavati samo imenovani organi koji su prijavljeni

Evropskoj komisiji u skladu s posebnim propisom. Na osnovu toga, u ovoj Naredbi i odgovarajućim aneksima se umjesto „imenovani organ“ koristi „prijavljeni organ“.

Član 19.
(Aneksi)

Sastavni dio ove Naredbe su Aneksi I., II., III., IV., V., VI. i VI. a.

Član 20.
(Stupanje na snagu)

Ova Naredba stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u «Službenom glasniku BiH», a primjenjuje se po isteku dvije godine od dana stupanja na snagu ove Naredbe.

Broj: / 05-2-06-1661/11

M i n i s t a r

09.06. 2011. godine

Sarajevo

Mladen Zirojević

ANEKS I.

OSNOVNI ZAHTJEVI

Upotrijebljena je terminologija Međunarodne organizacije za zakonsko mjeriteljstvo (Organisation Internationale de Metrologie Legale).

Preliminarna razmatranja

Ako vaga uključuje ili je povezana s više od jednog pokaznog uređaja ili uređaja za štampanje, koji se koriste za namjene iz člana 3. tačka a) ove Naredbe, ti uređaji koji ponavljaju rezultate operacija vaganja i koji ne mogu uticati na ispravan rad vage ne potpadaju pod osnovne zahtjeve ako rezultate vaganja ispravno i neizbrisivo štampa ili bilježi dio vage koji ispunjava osnovne zahtjeve, te ako su rezultati dostupni objema stranama kojih se mjerenje tiče. Međutim, ako se radi o vagama koje se koriste za direktnu javnu prodaju, pokazni uređaj ili uređaj za štampanje za prodavača i za kupca moraju ispunjavati osnovne zahtjeve.

MJERITELJSKI ZAHTJEVI

1. Jedinice za masu

Korištene jedinice za masu su mjerne jedinice u skladu sa Zakonom o mjernim jedinicama Bosne i Hercegovine («Službeni glasnik BiH«, broj 19/01).

Kako bi ovaj uslov bio ispunjen, dozvoljene su slijedeće jedinice:

- SI jedinice : kilogram, mikrogram, miligram, gram, tona,
- druge ne-SI jedinice: metrički karat, za vaganje dragog kamenja.

2. Klase tačnosti

2.1. Definirane su slijedeće klase tačnosti:

- I posebna
- II visoka
- III srednja
- III obična

Detaljni opis ovih klasa tačnosti je dat u tabeli 1.

TABELA 1.

Klase tačnosti

Klasa	Vrijednost ispitnog podioka skale (e)	Najmanja sposobnost vaganja (Min)	Broj ispitinih podioka skale $n=Max/e$	
		najmanja vrijednost	najmanja vrijednost	najveća vrijednost
I	0,001 $g \leq e$	100 e	50 000	--
II	0,001 $g \leq e \leq 0,05 g$	20 e	100	100 000
	0,1 $g \leq e$			
III	0,1 $g \leq e \leq 2g$	50 e	5 000	100 000
	5 $g \leq e$	20 e	100	10 000
III	5 $g \leq e$	20 e	500	10 000
		10 e	100	1 000

Za vage klase tačnosti II i III se za određivanje prijevoznih tarifa najmanja sposobnost vaganja smanjuje na 5e.

2.2. Vrijednosti podioka skale

2.2.1 Stvarna vrijednost podioka (d) i vrijednost ispitnog podioka (e) moraju biti u obliku:

1×10^k , 2×10^k , ili 5×10^k jedinica za masu,

pri čemu je k bilo koji cijeli broj ili nula.

2.2.2 Za sve vage osim onih s pomoćnim pokaznim uređajem:

$$d = e$$

2.2.3 Za vage s pomoćnim pokaznim uređajima važe slijedeći uslovi:

$$e = 1 \times 10^k g$$

$$d < e \leq 10 d$$

osim za vage klase tačnosti I sa $d < 10^{-4} g$, za koje je $e = 10^{-3} g$.

3. Klasifikacija

3.1. Vage s jednim područjem vaganja

Vage opremljene pomoćnim pokaznim uređajima se svrstavaju u klasu tačnosti I ili II. Za ove vage donje granice najmanje sposobnosti vaganja se dobiju iz tabele 1. tako što se ispitni podiok skale (e) iz kolone 3 zamijeni stvarnom vrijednošću podioka skale (d).

TABELA 2.**Vage s više vrijednosti podioka skale** $i = 1, 2, \dots, r,$ $i =$ broj parcijalnih područja vaganja, $r =$ ukupni broj parcijalnih područja vaganja.

Klasa	Vrijednost ispitnog podioka skale (e)	Najmanja sposobnost vaganja (Min)	Broj ispitnih podioka skale	
		najmanja vrijednost	najmanja vrijednost ⁽¹⁾ $n = \frac{Max_i}{e_{(i+1)}}$	najveća vrijednost $n = \frac{Max_i}{e_i}$
I	$0,001 \text{ g} < e_i$	$100 e_1$	50 000	--
II	$0,001 \text{ g} \leq e_i \leq 0,05$	$20 e_1$	5 000	100 000
	$0,1 \text{ g} \leq e_i$	$50 e_1$	5 000	100 000
III	$0,1 \text{ g} \leq e_i$	$20 e_1$	500	10 000
IIII	$5 \text{ g} \leq e_i$	$10 e_1$	50	1 000

⁽¹⁾ Za $i = r$ važi odgovarajući stubac iz tabele 1, s tim da je e zamijenjeno sa e_r .

4. Tačnost

4.1. Kod primjene postupaka navedenih u članu 9. ove Naredbe, greška u pokazivanju ne smije prekoračiti najveću dozvoljenu grešku pokazivanja kako je navedeno u tabeli 3. Kod digitalnog pokazivanja, greška pokazivanja se mora korigirati za grešku zbog zaokruživanja.

Najveće dozvoljene greške važe za neto i za tara vrijednosti za sve moguće terete, isključujući unaprijed postavljene vrijednosti tare.

TABELA 3.

Najveće dozvoljene greške

Opterećenje				Najveća dozvoljena greška
Klasa tačnosti I	Klasa tačnosti II	Klasa tačnosti III	Klasa tačnosti IIII	
$0 \leq m \leq 50\ 000\ e$	$0 \leq m \leq 5\ 000\ e$	$0 \leq m \leq 500\ e$	$0 \leq m \leq 50\ e$	$\pm 0,5\ e$
$50\ 000\ e < m \leq 200\ 000\ e$	$5\ 000\ e < m \leq 20\ 000\ e$	$500\ e < m \leq 2\ 000\ e$	$50\ e \leq m \leq 200\ e$	$\pm 1,0\ e$
$200\ 000\ e < m$	$20\ 000\ e < m \leq 100\ 000\ e$	$2\ 000\ e < m \leq 10\ 000\ e$	$200\ e < m \leq 1\ 000\ e$	$\pm 1,5\ e$

4.2. Najveće dozvoljene greške pri upotrebi su dva puta veće od najvećih dozvoljenih grešaka utvrđenih u poglavlju 4.1.

5. Rezultati vaganja jednom vagom moraju biti ponovljivi, kao i obnovljivi ako se koriste drugi uređaji za pokazivanje i druge metode uravnoteživanja.

Rezultati vaganja moraju biti u dovoljnoj mjeri neosjetljivi na promjene položaja tereta na prijemniku tereta.

6. Vaga mora reagirati na male promjene u opterećenju.

7. Količine i vrijeme koje utiču na vaganje

7.1. Vage klase tačnosti II, III i IIII, pri upotrebi u nagnutom položaju, moraju biti dovoljno neosjetljive na stepen nagnutosti, koji bi se mogao pojaviti u normalnim uslovima postavljanja.

7.2. Vage moraju ispunjavati mjeriteljske zahtjeve unutar temperaturnog područja koje je specificirao proizvođač. Raspon tog područja mora biti jednak najmanje:

5 °C za vage klase tačnosti I,

15 °C za vage klase tačnosti II,

30 °C za vage klase tačnosti III ili IIII.

Ako proizvođač nije precizirao temperaturno područje, primjenjuje se područje od -10 °C do + 40 °C.

7.3. Vage koje se napajaju iz mrežnog izvora električnog napajanja moraju zadovoljiti mjeriteljske zahtjeve u uslovima kod kojih je napajanje unutar granica normalnih promjena.

Vage koje rade s baterijskim napajanjem moraju pokazati kada je napon pao ispod najniže zahtijevane vrijednosti i moraju pod tim okolnostima nastaviti ispravno raditi ili automatski prekinuti rad.

- 7.4. Elektronske vage, osim onih iz klase tačnosti I i II, ukoliko je e manji od 1 g, moraju ispunjavati mjeriteljske zahtjeve u uslovima visoke relativne vlažnosti na gornjoj granici njihovog temperaturnog područja.
- 7.5. Dugotrajno opterećenje na vage klase tačnosti II, III ili IIII mora imati zanemariv uticaj na pokazivanje pri opterećenju ili na pokazivanje nule, odmah nakon uklanjanja tereta,
- 7.6. U ostalim uslovima vage moraju nastaviti ispravno raditi ili automatski prekinuti rad.

PROJEKTIRANJE I IZRADA

8. Opći zahtjevi

- 8.1. Projektiranje i izrada vaga mora biti takva da vage sačuvaju svoja mjeriteljska svojstva, ukoliko se pravilno koriste i postave, te ako se koriste u okruženju za koje su namijenjene. Vrijednost mase mora biti pokazana.

- 8.2. Ako su izložene smetnjama, elektronske vage ne smiju pokazivati uticaj značajnijih neispravnosti, ili ih moraju automatski otkriti i pokazati.

Nakon što automatski otkriju značajniju neispravnost, elektronske vage moraju dati vizuelno ili zvučno upozorenje koje mora trajati sve dok korisnik ne poduzme korektivne mjere ili neispravnost ne nestane.

- 8.3. Zahtjevi iz tačaka 8.1. i 8.2. moraju biti trajno ispunjeni tokom normalnog perioda koji je predviđen za namjenu takvih vaga.

Digitalni elektronski uređaji moraju stalno provoditi odgovarajući nadzor ispravnog odvijanja procesa mjerenja, uređaj za pokazivanje, kao i cjelokupnog postupka spremanja i prijenosa podataka.

Nakon što automatski otkriju značajniju grešku izdržljivosti, elektronske vage moraju dati vizuelno ili zvučno upozorenje koje mora trajati sve dok korisnik ne poduzme mjere ispravljanja ili greška ne nestane.

- 8.4. Ako se na elektronsku vagu priključi vanjska oprema pomoću odgovarajuće veze, to ne smije nepovoljno uticati na mjeriteljska svojstva vage.

- 8.5. Vage ne smiju posjedovati karakteristike koje bi mogle olakšati zloupotrebu, a mogućnosti za nenamjerno pogrešno korištenje moraju biti svedene na najmanju mjeru. Sastavni dijelovi koje korisnik ne smije odvajati ili im namještati parametre moraju biti osigurani protiv takvih zahvata.

- 8.6. Vage moraju biti izrađene tako da omogućavaju lako obavljanje propisanih mjera nadzora navedenih u ovoj Naredbi.

9. Pokazivanje rezultata vaganja i ostalih vrijednosti vaganja

Pokazivanje rezultata vaganja i ostalih vrijednosti vaganja mora biti tačno, jasno i nedvosmisleno, a uređaj za pokazivanje mora omogućavati lako očitavanje

pokazivanja u uobičajenim uslovima upotrebe.

Nazivi i znakovi jedinica na koje se upućuje u tački 1. ovog Aneksa moraju biti u skladu sa Zakonom o mjernim jedinicama Bosne i Hercegovine, uz dodatak znaka za metrički karat, čiji znak mora biti 'ct'.

Pokazivanje mora biti onemogućeno za vrijednosti iznad najveće sposobnosti vaganja (Max), povećane za 9e.

Pomoćni uređaj za pokazivanje dozvoljen je samo udesno od decimalnog zareza. Pomoćni uređaj za pokazivanje tačnije procjene vrijednosti dijela podioka se smije koristiti samo privremeno, a štampanje u toku njegovog rada mora biti zabranjeno.

Sekundarna pokazivanja se mogu pokazivati uz uslov da zabunom ne mogu biti zamijenjena za primarna.

10. Štampanje rezultata vaganja i ostalih vrijednosti vaganja

Štampani rezultati moraju biti ispravni, jasno prepoznatljivi i nedvosmisleni. Ispis mora biti jasan, čitak, neizbrisiv i trajan.

11. Nivelacija

Po potrebi, vage moraju biti opremljene uređajem za nivelaciju i pokazivačem vodoravnosti, dovoljno osjetljivim da omogućava odgovarajuće postavljanje.

12. Namještanje nule

Vage mogu biti opremljene uređajima za namještanje nule. Djelovanje tih uređaja mora rezultirati tačnim namještanjem nule i ne smije uzrokovati netačne rezultate mjerenja.

13. Uređaji za taru i uređaji za predodređivanje tare

Vage mogu imati jedan ili više uređaja za taru i uređaj za predodređivanje tare. Rad uređaja za taru mora rezultirati tačnim namještanjem nule i mora osigurati ispravno neto vaganje. Rad uređaja za predodređivanje tare mora osigurati ispravno određivanje izračunate neto vrijednosti.

14. Vage za direktnu javnu prodaju s najvećom sposobnošću vaganja ne većom od 100 kg: dodatni zahtjevi

Vage namijenjene za direktnu javnu prodaju moraju pokazivati sve bitne podatke o vaganju, a ako se radi o vagama koje pokazuju i iznos za plaćanje, one moraju kupcu jasno pokazivati iznos za plaćanje proizvoda koji kupuje.

Prikazani iznos za plaćanje mora biti tačan.

Vage koje izračunavaju iznos za plaćanje moraju pokazivati bitne podatke dovoljno dugo da ih kupac može pravilno pročitati.

Vage koje izračunavaju iznos mogu vršiti i druge radnje osim vaganja pojedinačnih artikala i izračunavanja pojedinačnih cijena, samo ako se svi pokazani podaci,

povezani sa svim transakcijama, odštampaju jasno, nedvosmisleno i ako su prikladno poredani na kartici ili naljepnici za kupca.

Vage ne smiju imati svojstva koja mogu direktno ili indirektno prouzrokovati prikazivanje podataka, čije tumačenje nije jednostavno ili nije jasno.

Vage moraju štiti kupce od neispravnih transakcija prilikom prodaje, izazvanih njihovim neispravnim radom.

Pomoćni uređaji za pokazivanje i dodatni uređaji za pokazivanje nisu dozvoljeni.

Dodatni uređaji su dozvoljeni samo ako ne mogu dovesti do zloupotrebe.

Vage slične onima koje se uobičajeno koriste za direktnu javnu prodaju, a ne ispunjavaju zahtjeve iz ove tačke, moraju blizu uređaja za pokazivanje imati neizbrisivu oznaku: »Ne smije se koristiti za direktnu javnu prodaju«.

15. Vage koje ispisuju naljepnice s iznosom za plaćanje

Vage koje ispisuju naljepnice s iznosom za plaćanje moraju ispunjavati zahtjeve koji važe za vage koje pokazuju iznos za plaćanje namijenjene direktnoj javnoj prodaji, onoliko koliko je to primjenjivo na vagu. Štampanje (ispisivanje) naljepnice sa iznosom za plaćanje mora biti onemogućeno ispod najmanje sposobnosti vaganja.

ANEKS II

POSTUPCI OCJENE USKLAĐENOSTI

1. Ispitivanje tipa

- 1.1. Ispitivanje tipa je postupak kojim imenovani organ provjerava i potvrđuje da vaga, uzorak planirane proizvodne serije, ispunjava zahtjeve ove Naredbe.
- 1.2. Zahtjev za ispitivanje tipa proizvođač ili njegov ovlašteni zastupnik podnose samo kod jednog imenovanog organa.

Zahtjev sadržava:

- naziv i adresu proizvođača i, ako je zahtjev podnio ovlašteni zastupnik, i njegovo ime i adresu,
- pisanu izjavu da zahtjev nije podnesen ni kod jednog drugog imenovanog organa,
- projektnu dokumentaciju kako je navedeno u Aneksu III.

Podnositelj zahtjeva mora staviti imenovanom organu na raspolaganje vagu - reprezentativni primjerak planirane proizvodnje, u daljnjem tekstu 'tip'.

- 1.3. Imenovani organ mora:
 - 1.3.1. pregledati projektnu dokumentaciju i utvrditi da je navedeni tip proizveden u skladu s tom dokumentacijom;
 - 1.3.2. dogovoriti se s podnositeljem zahtjeva o mjestu gdje se pregledi i/ili ispitivanja provode;
 - 1.3.3. izvršiti ili naložiti izvršavanje odgovarajućih pregleda i/ili ispitivanja kako bi se utvrdilo da li rješenja koja je usvojio proizvođač ispunjavaju osnovne zahtjeve kada nisu primijenjeni standardi navedeni u članu 7. ove Naredbe;
 - 1.3.4. izvršiti ili naložiti izvršavanje odgovarajućih pregleda i/ili ispitivanja kako bi se utvrdilo da li su na odgovarajući način primijenjeni standardi, koje je proizvođač odabrao, čime se utvrđuje usklađenost s osnovnim zahtjevima.
- 1.4. Ako tip ispunjava odredbe ove Naredbe, imenovani organ izdaje certifikat o odobrenju tipa podnositelju zahtjeva. Certifikat sadrži zaključke ispitivanja, uslove (ako ih ima) u kojima ona vrijedi, podatke neophodne za identifikaciju odobrene vage i, ako je potrebno, opis njenog načina rada. Svi relevantni tehnički elementi, kao što su crteži i skice, moraju biti priloženi certifikatu o odobrenju tipa.

Rok važenja certifikata je 10 godina od dana izdavanja, a može se obnavljati za naredne periode od po deset godina.

Ukoliko dođe do bitnih promjena u projektiranju odobrene vage, koje su na primjer posljedica primjene novih tehnologija, važnost certifikata se može ograničiti na dvije godine i produžiti za još tri godine.

1.5. Svaki imenovani organ mora periodično dostavljati Ministarstvu i Institutu za mjeriteljstvo spisak:

- zaprimljenih zahtjeva za ispitivanje tipa,
- izdatih certifikata o odobrenju tipa,
- odbijenih zahtjeva za certifikate o odobrenju tipa,
- dodataka i amandmana koji se odnose na dokumente koji su već izdati.

Osim toga, svaki imenovani organ mora odmah obavijestiti Ministarstvo i Institut o povlačenju certifikata o odobrenju tipa.

Institut mora te informacije učiniti dostupnim ostalim imenovanim organima i entitetskim institucijama za mjeriteljstvo/metrologiju.

1.6. Ostali imenovani organi mogu dobiti kopiju certifikata zajedno s aneksima

1.7. Podnositelj zahtjeva mora obavještavati imenovani organ koji je izdao certifikat o odobrenju tipa o svakoj promjeni već odobrenog tipa.

Promjene već odobrenog tipa mora dodatno odobriti onaj imenovani organ koji je izdao potvrdu o odobrenju tipa, ako takve promjene utiču na usklađenost s osnovnim zahtjevima ove Naredbe ili s propisanim uslovima za upotrebu te vage. Ovo odobrenje se daje u obliku dodatka originalnom certifikatu o odobrenju tipa.

2. Izjava o usklađenosti tipa (garancija kvaliteta proizvodnje)

2.1. Izjava o usklađenosti tipa (garancija kvaliteta proizvodnje) je postupak kojim proizvođač, koji ispunjava obaveze iz tačke 2.2., izjavljuje da su predmetne vage, usklađene s tipom opisanim u certifikatu o odobrenju tipa, te da ispunjavaju zahtjeve ove Naredbe.

Proizvođač ili njegov ovlašteni zastupnik mora na svaku vagu staviti znak usklađenosti i natpise propisane u Aneksu IV. i sastaviti pismenu izjavu o usklađenosti.

Uz znak usklađenosti mora se nalaziti identifikacijski broj imenovanog organa koji je odgovoran za nadzor naveden u tački 2.4.

2.2. Proizvođač mora imati sistem kvaliteta proveden na odgovarajući način kako je navedeno u tački 2.3., koji je predmet nadzora u skladu s tačkom 2.4.

2.3. Sistem kvaliteta

2.3.1. Proizvođač podnosi zahtjev za odobrenje sistema kvaliteta imenovanom certifikacijskom organu.

Zahtjev sadrži:

- izjavu da će provoditi obaveze koje proizilaze iz odobrenog sistema kvaliteta,
- izjavu da će održavati odobreni sistem kvaliteta, kako bi se osigurala njegova stalna prikladnost i djelotvornost.

Proizvođač mora imenovanom certifikacijskom organu staviti na raspolaganje sve važne podatke, posebno dokumentaciju o sistemu kvaliteta i projektnu dokumentaciju predmetne vage.

- 2.3.2. Sistem kvaliteta osigurava usklađenost vaga s tipom opisanim u certifikatu o odobrenju tipa i sa zahtjevima ove Naredbe.

Svi elementi, zahtjevi i odredbe koje je usvojio proizvođač moraju biti dokumentirani na sistematski i uredan način u formi pisanih pravila, postupaka i uputa. Ova dokumentacija o sistemu kvaliteta mora omogućavati pravilno razumijevanje programa kvaliteta, planova, priručnika i zapisnika.

Dokumentacija mora sadržavati odgovarajući opis:

- ciljeva kvaliteta i organizacijske strukture, odgovornosti i ovlasti rukovodstva u pogledu kvaliteta proizvoda,
- procesa proizvodnje, osiguranja kvaliteta i tehnika kontrole kvaliteta, te sistematskih mjera koje će biti korištene,
- pregleda i ispitivanja koji će se vršiti prije, za vrijeme i poslije proizvodnje, te učestalosti s kojom će se oni vršiti,
- načina za praćenje postizanja traženog kvaliteta i djelotvornog korištenja sistema kvaliteta.

- 2.3.3. Imenovani certifikacijski organ mora pregledati i ocijeniti sistem kvaliteta kako bi utvrdio ispunjava li sistem kvaliteta zahtjeve navedene u tački 2.3.2. Organ mora pretpostaviti usklađenost s tim zahtjevima ukoliko se radi o sistemima kvaliteta koji primjenjuju odgovarajući BAS standard.

Organ mora svoju odluku dostaviti proizvođaču i o tome obavijestiti i ostale imenovane organe. Obavijest proizvođaču mora sadržavati zaključke ispitivanja i, u slučaju odbijanja, razloge za takvu odluku.

- 2.3.4. Proizvođač ili njegov ovlaštenu zastupnik moraju obavještavati imenovani organ, koji je odobrio sistem kvaliteta, o svakom usavršavanju sistema kvaliteta povezanom s promjenama unijetim, na primjer, novim tehnologijama i novim konceptima kvaliteta.

- 2.3.5. Svaki imenovani organ koji povuče odobrenje nekog sistema kvaliteta mora o tome obavijestiti ostale imenovane organe.

2.4. Nadzor

2.4.1. Svrha nadzora je da se osigura da proizvođač ispunjava obaveze koje proizilaze iz odobrenog sistema kvaliteta.

2.4.2. Proizvođač mora dozvoliti imenovanom organu u svrhu inspekcije pristup mjestima proizvodnje, inspekcije, ispitivanja i skladištenja i pružiti mu sve potrebne informacije, a posebno:

- dokumentaciju o sistemu kvaliteta,
- projektnu dokumentaciju,
- zapisnike o kvalitetu, na primjer izvještaje o inspekciji i ispitivanjima i podatke o kalibraciji, izvještaje o kvalifikacijama uključenog osoblja itd.

Imenovani organ mora periodično vršiti provjere kako bi osigurao da proizvođač održava i primjenjuje sistem kvaliteta; on mora dostaviti proizvođaču izvještaj o provjeri.

Osim toga, imenovani organ može vršiti nenajavljene posjete proizvođaču. U toku takvih posjeta, imenovani organ može vršiti potpune ili djelimične provjere. On mora dostaviti proizvođaču izvještaj o posjeti i, ako je potrebno, izvještaj o provjeri.

2.4.3. Imenovani organ mora osigurati da proizvođač održava i primjenjuje odobreni sistem kvaliteta.

3. Verifikacija

3.1 Verifikacija je postupak kojim proizvođač ili njegov ovlašteni zastupnik osigurava i izjavljuje da su vage koje su provjerene u skladu s tačkom 3.3., kada je to potrebno, usklađene s tipom opisanim u certifikatu o ispitivanju tipa, te da ispunjavaju zahtjeve ove Naredbe.

3.2 Proizvođač je dužan poduzeti sve potrebne mjere kako bi proces proizvodnje osiguravao usklađenost vaga, kada je to potrebno, s tipom opisanim u certifikatu o ispitivanju tipa, te da ispunjavaju zahtjeve iz ove Naredbe. Proizvođač ili njegov ovlašteni zastupnik mora na svaku vagu postaviti znak usklađenosti i sastaviti pismenu izjavu o usklađenosti.

3.3 Imenovani organ izvodi odgovarajuće preglede i ispitivanja kako bi provjerio usklađenost proizvoda sa zahtjevima iz ove Naredbe vršeći preglede i ispitivanje svake vage, kao što je navedeno u tački 3.5.

3.4 Za vage koje ne podliježu odobravanju tipa, dokumentacija vezana za projektiranje vage, kako je navedeno u Aneksu III., mora biti na raspolaganju imenovanom organu na njegov zahtjev.

- 3.5 Verifikacija provjerom i ispitivanjem svake vage.
- 3.5.1 Sve vage se moraju pojedinačno pregledati i ispitati u skladu sa zahtjevima relevantnih standarda iz člana 7. ove Naredbe, ili ekvivalentna ispitivanja, kako bi se potvrdila njihova usklađenost, kada je to potrebno, s tipom opisanim u certifikatu o ispitivanju tipa, te sa zahtjevima ove Naredbe.
- 3.5.2 Imenovani **organ** je dužan postaviti ili naložiti postavljanje svog identifikacijskog broja na svaku vagu čija je usklađenost sa zahtjevima utvrđena i izraditi certifikat o usklađenosti u vezi s provedenim ispitivanjima.
- 3.5.3 Proizvođač ili njegov ovlaštenu zastupnik je dužan na zahtjev dostaviti certifikat o usklađenosti, izdat od imenovanog organa.

4. **Pojedinačna verifikacija**

- 4.1 Pojedinačna verifikacija je postupak kojim proizvođač ili njegov ovlaštenu zastupnik osigurava i izjavljuje da vaga, projektirana za određenu namjenu, za koju je izdat certifikat navedena u tački 4.2., ispunjava zahtjeve ove Naredbe. Proizvođač ili njegov ovlaštenu zastupnik mora na tu vagu postaviti znak usklađenosti i izraditi izjavu o usklađenosti.
- 4.2 Imenovani organ je dužan pregledati vagu i izvesti odgovarajuća ispitivanja, kako je to utvrđeno u odgovarajućim standardima navedenim u članu 7., ili ekvivalentna ispitivanja, kako bi se osigurala njena usklađenost s relevantnim zahtjevima ove Naredbe.
- Imenovani organ je dužan postaviti ili naložiti postavljanje svog identifikacijskog broja na vagu čija je usklađenost sa zahtjevima utvrđena i dužan je izraditi certifikat o usklađenosti u vezi s provedenim ispitivanjima.
- 4.3 Svrha tehničke dokumentacije vezane za projektiranje vage, kako je navedeno u Aneksu III., je da omogući ocjenjivanje usklađenosti sa zahtjevima iz ove Naredbe i razumijevanje projektiranja, proizvodnje i rukovanja vagonom. Tehnička dokumentacija mora biti dostupna imenovanom organu.
- 4.4 Proizvođač ili njegov ovlaštenu zastupnik je dužan na zahtjev dostaviti certifikat o usklađenosti izdat od imenovanog organa.

5. **Zajedničke odredbe**

- 5.1 Izjava o usklađenosti s tipom (garancija kvaliteta proizvodnje), verifikacija i pojedinačna verifikacija može se izvesti u pogonima proizvođača ili na bilo kojem drugom mjestu ukoliko prijevoz do mjesta korištenja ne zahtijeva rasklapanje vage, ako puštanje u upotrebu na mjestu korištenja ne zahtijeva sklapanje vage ili neki drugi zahvat tehničke ugradnje koji bi mogao uticati na radne karakteristike vage, te ako se vrijednost gravitacije na mjestu puštanja u upotrebu uzme u obzir ili ako je rad vage neosjetljiv na promjene gravitacije. U svim ostalim slučajevima, ovi postupci se izvode na mjestu upotrebe vage.

- 5.2 Ako su radne karakteristike vage osjetljive na promjene gravitacije, postupci navedeni u tački 5.1. mogu se provesti u dvije faze, pri čemu druga faza mora obuhvatati sve preglede i ispitivanja čiji ishod zavisi od gravitacije, a prva faza sve ostale preglede i ispitivanja. Druga faza se izvodi na mjestu upotrebe vage. Ako je neka država članica na svojoj teritoriji uspostavila gravitacijske zone, izraz »na mjestu upotrebe vage« se može tumačiti kao »u gravitacijskoj zoni upotrebe vage«.
- 5.3.1 Ukoliko je proizvođač za jedan od postupaka navedenih u tački 5.1. odabrao provođenje u dvije faze, te ako će te dvije faze provoditi različite strane, vaga koja je bila podvrgnuta prvoj fazi postupka mora nositi identifikacijski broj imenovanog organa uključenog u tu fazu.
- 5.3.2 Strana koja je provela prvu fazu postupka mora za svaku od vaga izdati certifikat koji sadrži podatke potrebne za identifikaciju te vage, precizirajući obavljene preglede i ispitivanja.
- Strana koja provodi drugu fazu mora provesti one preglede i ispitivanja koja još nisu obavljena.
- Proizvođač ili njegov ovlašteni zastupnik je dužan na zahtjev dostaviti certifikat o usklađenosti izdat od imenovanog organa.
- 5.3.3 Proizvođač, koji je odabrao da se izjava o usklađenosti s tipom (garancija kvaliteta proizvodnje) provede u sklopu prve faze, može u drugoj fazi koristiti taj isti postupak ili može odlučiti da se u drugoj fazi nastavi s verifikacijom.
- 5.3.4 Znak usklađenosti se postavlja na vagu poslije završetka druge faze, zajedno s identifikacijskim brojem imenovanog organa koji je bio uključen u drugu fazu.

ANEKS III.

TEHNIČKA DOKUMENTACIJA

Tehnička dokumentacija mora na razumljiv način opisati projektiranje, proizvodnju i način rada proizvoda i mora omogućiti ocjenjivanje njegove usklađenosti sa zahtjevima ove Naredbe.

Dokumentacija mora uključivati, u mjeri u kojoj je to važno za ocjenjivanje:

- opći opis tipa,
- idejne projekte i radioničke crteže i planove komponenti, pod-sklopova, električnih šema itd.
- opise i objašnjenja neophodne za razumijevanje gore navedenog, uključujući i način rada vage,
- spisak standarda navedenih u članu 7. ove Naredbe, koji se primjenjuju u potpunosti ili dijelom, te opis rješenja usvojenih u cilju ispunjavanja osnovnih zahtjeva kada nisu primijenjeni standardi navedeni u članu 7. ove Naredbe,
- rezultate urađenih projektnih proračuna i pregleda itd.
- izvještaje o ispitivanju,
- certifikate o odobrenju tipa i rezultate odgovarajućih ispitivanja na vagama koje sadrže dijelove identične onima u projektu.

ANEKS IV.

ZNAK USKLAĐENOSTI I NATPISI

1. Vage koje su predmet postupka za ocjenjivanje usklađenosti

1.1. Ove vage moraju na sebi imati:

- (a) - znak usklađenosti koji se sastoji od simbola navedenog u Aneksu VI.,
- identifikacijski(e) broj(eve) imenovanog(ih) organa koji su provodili nadzor ili verifikaciju.

Znak usklađenosti i natpisi se moraju postaviti na vagu grupisani zajedno;

- (b) zelenu četvrtastu naljepnicu veličine najmanje 12,5 mm x 12,5 mm s otisnutim velikim crnim slovom »M«;

(c) sljedeće natpise:

- broj certifikata o odobrenju tipa, kad je primjenjivo,
- oznaku ili ime proizvođača,
- klasu tačnosti, okružen ovalnom linijom ili dvjema horizontalnim linijama spojenim s dva polukruga,
- najveću sposobnost vaganja u obliku Max..., . . .,
- najmanju sposobnost vaganja u obliku Min..., . . .,
- vrijednost ispitnog podioka skale u obliku $e=$,
- zadnje dvije cifre godine u kojoj je znak usklađenosti postavljen,

te, kad je primjenjivo:

- serijski broj,
- za vage koje se sastoje od posebnih, ali međusobno spojenih jedinica: identifikacijsku oznaku svake jedinice,
- vrijednost podioka skale ako je različita od e , u obliku $d = . . .$,
- najveći uticaj dodane tare, u obliku $T = + \dots$,
- najveći uticaj oduzete tare, ako je različit od Max, u obliku $T = - . . .$,

- vrijednost podioka tare ako je različita od d , u obliku $dr = . . .$,
 - najveće sigurno opterećenje, ako je različito od Max, u obliku Lim. . . ,
 - posebne temperaturne granice, u obliku $... ^\circ\text{C}/... ^\circ\text{C}$,
 - omjer prijemnika tereta i tereta.
- 1.2. Vage moraju imati odgovarajuće mjesto za postavljanje znaka usklađenosti i/ili natpisa. Ono mora biti takvo da bude onemogućeno uklanjanje znaka usklađenosti i natpisa bez njihovog oštećenja, kao i da znak usklađenosti i natpisi budu vidljivi kad je vaga u svom pravilnom radnom položaju.
 - 1.3. Ako se koristi natpisna pločica, mora se omogućiti stavljanje pečata na pločicu, osim u slučaju da se pločica ne može ukloniti, a da ne bude uništena. Ako se pločica može zapečatiti, na nju mora biti moguće staviti i kontrolnu oznaku.
 - 1.4. Natpisi Max, Min, e , d , moraju također biti stavljeni i u blizini uređaja za pokazivanje rezultata, ukoliko se već tamo ne nalaze.
 - 1.5. Svaki uređaj za mjerenje tereta, koji je priključen ili se može priključiti na jedan ili više prijemnika tereta, mora nositi odgovarajuće natpise koji ga povezuju s navedenim prijemnicima tereta.

2. Ostale vage

Ostale vage moraju na sebi imati:

- oznaku ili naziv proizvođača,
- najveću sposobnost vaganja u obliku Max. . .

Ove vage ne smiju nositi naljepnice predviđene u 1.1.(b).

ANEKS V.

**MINIMALNI KRITERIJI KOJI SE PRIMJENJUJU PRI IMENOVANJU ORGANA
ZA OBAVLJANJE ZADATAKA KOJI SE TIČU POSTUPAKA NAVEDENIH U
ČLANU 9. OVE NAREDBE**

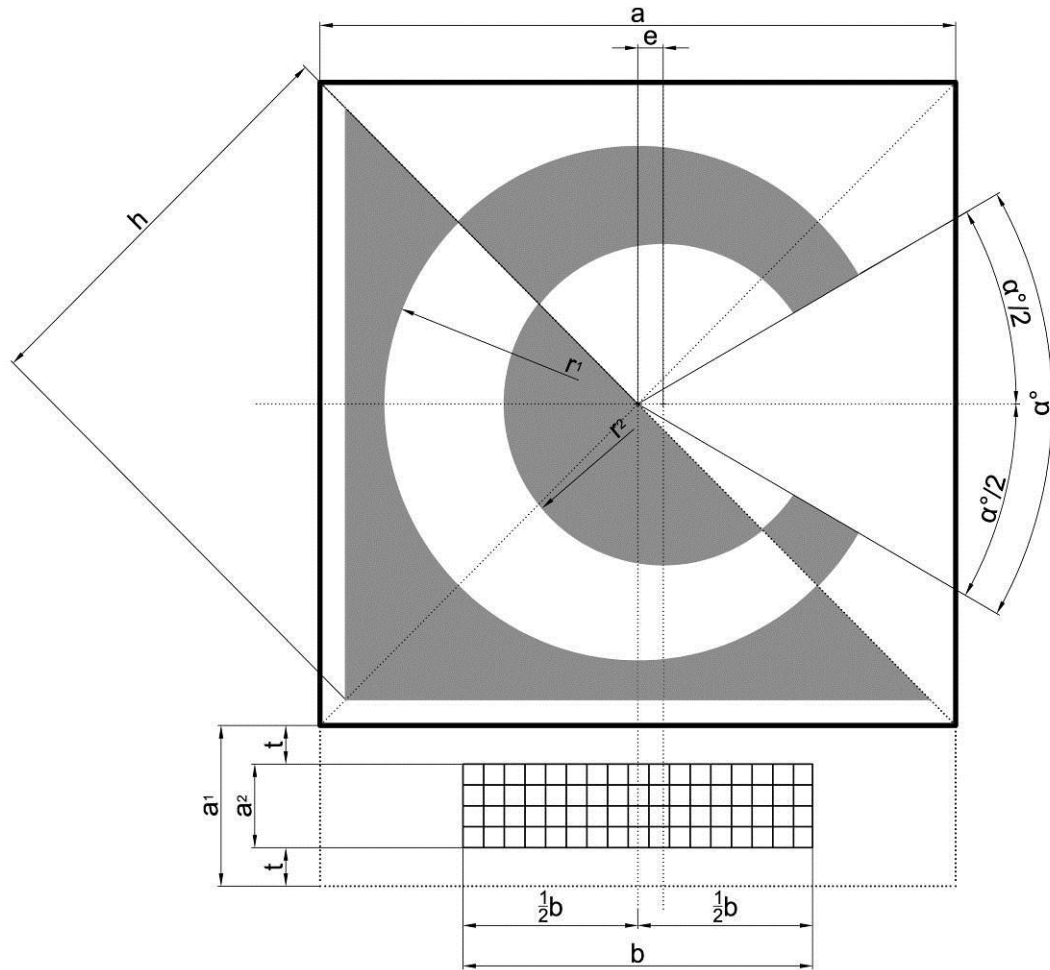
1. Organi moraju raspolagati neophodnim osobljem, finansijskim sredstvima i opremom.
2. Osoblje mora posjedovati tehničku osposobljenost i profesionalni integritet.
3. Organi moraju raditi nezavisno od svih krugova, grupa ili lica koja imaju direktni ili indirektni interes za neautomatske vage u pogledu provođenja ispitivanja, pripreme izvještaja, izdavanja certifikata i nadzora koji zahtijeva ova Naredba.
4. Osoblje mora poštovati profesionalnu tajnu.
5. Organi moraju imati polisu osiguranja od građanske odgovornosti ukoliko za tu odgovornost ne jamči Bosna i Hercegovina u skladu s važećim zakonodavstvom.

Ispunjavanje uslova u tačkama 1. i 2. periodično provjerava Institut.

ANEKS VI.

ZNAK USKLAĐENOSTI C

Znak usklađenosti C se sastoji od inicijala “C” u slijedećem obliku:

$$\begin{aligned} a_1 &= 25/100 \times a \\ a_2 &= 13/100 \times a \\ b &= 55/100 \times a \\ t &= 6/100 \times a \\ \alpha &= 60^\circ \end{aligned}$$

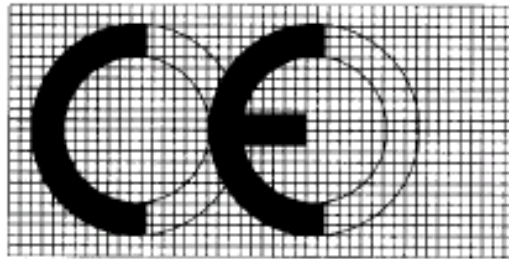
$$\begin{aligned} r_1 &= 40/100 \times a \\ r_2 &= 25/100 \times a \\ e &= 4/100 \times a \\ h &= 65/100 \times a \end{aligned}$$

- ako je znak C umanjen ili uvećan, moraju se poštovati proporcije date u gornjem crtežu.
- znak C u cjelosti ne smije biti manji od 5mm.

ANEKS VI a

CE ZNAK USKLAĐENOSTI

Znak usklađenosti se sastoji od inicijala 'CE' u sljedećoj formi:

- ako je znak CE umanjen ili uvećan, moraju se poštovati proporcije date u gornjem crtežu.
- razni dijelovi znaka CE moraju imati iste vertikalne dimenzije, koje ne smiju biti manje od 5mm.